

Không Thầy Đố Bạn Làm Nên

- Quách Vĩnh Thiện - Cựu Học Sinh Pétrus Ký

Khi nói về kỷ niệm thời niên thiếu khoảng tuổi 15,16 có lẽ không có kỷ niệm nào đẹp và sâu đậm bằng những lúc còn cắp sách đến trường. Trường của tôi là trường mà bao nhiêu cha mẹ ao ước cho con được theo học, bao nhiêu đứa trẻ phải dùi mài kinh sử đi thi tuyển với mộng ước được chọn vào lớp Đệ Thất. Đó là ngôi trường danh tiếng : Pétrus Ký.

Tôi có cái may mắn được theo học ở trường Pétrus Ký từ lớp đầu và điều này là niềm hạnh diện của riêng tôi cũng như của cha mẹ tôi. Nhà tôi lúc đó ở gần chợ Vườn Chuối, mỗi ngày tôi đi xe đạp đến trường. Không cần phải nói, ai cũng biết đây là ngôi trường có khung cảnh đẹp, trang trọng và uy nghi nhất ở Sài Gòn.

Tôi có rất nhiều kỷ niệm lúc theo học ở ngôi trường này, khoảng Đệ Tam tôi được chọn làm Trưởng Ban Văn Nghệ và mỗi buổi sáng chào cờ tôi phải đánh nhịp để ban hợp ca hát bài Quốc Thiệu. Việc chào cờ ở trường Pétrus Ký là một biểu hiện cho kỷ luật và trật tự tại đây, học trò xếp hàng trước cửa lớp, Thầy Hiệu Trưởng và các Thầy Giám Học, Giám Thị đứng nghiêm trang ở giữa hành lang chính nhìn xuống toàn thể học sinh.

Khi tôi học Đệ Tam, Giáo Sư Nguyễn Thanh Liêm giảng dạy Việt Văn cho lớp tôi, và trong chương trình học lúc đó có hai tác phẩm: Kim Vân Kiều và Chinh Phụ Ngâm.

*Trăm Năm Trong Cõi Người Ta,
Chữ Tài Chữ Mĩ nh Khéo Là Ghét Nhau,
Trãi Qua Một Cuộc Bể Dâu,
Những Điều Trông Thấy Mà Đau Đớn Lòng.*
(4 câu thơ đầu Kim Vân Kiều của Thi Hào Nguyễn Du.)

*Thưở Trời Đất Nổi Con Gió Bụi,
Khách Má Hồng Nhiều Nỗi Truân Chuyên,
Xanh Kìa Thắm Thắm Từng Trên,
Vì Ai Gây Dựng Cho Nên Nỗi Nầy.*
(4 câu thơ đầu Chinh Phụ Ngâm của Bà Đoàn Thị Điểm.)

8 câu thơ bất hủ này, Giáo Sư Việt Văn Nguyễn Thanh Liêm đã giảng dạy cho lớp Đệ Tam trường Pétrus Ký trước khi được bổ nhiệm làm Hiệu Trưởng trường thay thế ông Phạm Văn Lược. Duyên tiền định hay là tình cờ trong lớp Đệ Tam này có tôi, cậu học sinh tên là Quách Vĩnh Thiện.

Ngày 18 tháng 11 năm 2009, tôi được mời vào làm thành viên của Hàn Lâm Viện Âu Châu về Khoa Học, Nghệ Thuật và Văn Chương cũng nhờ yêu mến 2 tác phẩm này để cảm xúc phổ thành nhạc mà vẫn giữ nguyên vẹn những vần thơ tuyệt tác của Thi Hào Nguyễn Du và của Nữ Sĩ Đoàn Thị Điểm với 77 bài hát Kim Vân Kiều và 21 bài hát Chinh Phụ Ngâm.

GS Nguyễn Thanh Liêm là một giáo sư giảng dạy giỏi, rất thu hút, nên những gì thầy giảng dạy vẫn còn ghi ấn trong tâm trí tôi, vì vậy 45 năm sau, cầm quyển Kim Vân Kiều trong tay, những câu thơ lúc còn học ở nhà trường, hiện trở về trong ký ức, như tôi mới được nghe ngày hôm qua ... Thầy Nguyễn Thanh Liêm cũng nổi tiếng là nghiêm nghị nhất trong các giáo sư mà tôi đã trải qua, tuy vậy tụi học trò chúng tôi trong giờ giảng dạy của Thầy, chúng tôi cũng ráng xì xào tán gẫu và tiếu lâm về những câu thơ Kiều : Sè sè nắm đất bên đàng, Dầu dầu ngọn cỏ nửa vàng nửa xanh, rồi lúc Thầy quay lưng là chúng tôi cười tinh nghịch. Vài bạn học trong thời gian đó là Nguyễn Tứ Chiến, Cao Hữu Hoài, Nghiêm Phú Lân, Đỗ Quang Thông, Bạch Thái Lộc, Cao Hữu Tài ... Trong 7 năm tôi học tại trường Pétrus Ký, nhìn lại thời gian trôi qua rất nhanh. Trường này đã đào tạo biết bao nhiêu nhân tài cũng nhờ các Giáo Sư giỏi như Thầy Nguyễn Thanh Liêm, và nhiều Giáo Sư khác.

Tháng 6/2009 trong dịp Đại Hội Pétrus Ký Âu Châu, tôi gặp lại GS Phạm Ngọc Đảnh, dạy Triết Học, trong lúc tâm tình thầy nói rằng : « Khi xưa dạy học, tao chỉ kể chuyện vui và chuyện đời cho tụi bây nghe, nhưng nhờ tụi bây chịu khó học bài, những mẩu chuyện vui tao kể làm tụi bây không buồn ngủ vì Triết học khó hiểu và khó khan... » Giáo Sư Đảnh ngày xưa hay ghé nhà rủ tôi đi chơi, đi « nhậu ». Lần đầu tiên, khi Thầy đến nhà tìm tôi, mẹ tôi nghĩ Thầy là một người bạn học, nên gọi tôi : « Thiện ơi, có bạn đến tìm ». Khi biết Thầy là Giáo Sư dạy Triết của tôi, mẹ tôi đã phải xin lỗi Thầy lia lịa...

Giáo Sư Khôi dạy Lý Hoá cũng là một giáo sư không quên được, học trò lên bảng trước khi được hỏi bài, phải trải qua giai đoạn Thầy xem xét từ mái tóc, áo quần ... : « Quái cái ông này mang giầy không bít tất, trò này tóc dài quá giống Tarzan Người Rừng, trò kia mặc quần không dây nịt ... » GS Ba kể chuyện tiêu lâm trong giờ học vui cười đôi khi quên giảng học. GS Hồng dạy Anh Văn, cô tốt nghiệp từ Anh Quốc về, mà lại rất xinh đẹp làm các cậu học trò trẻ phải ngẩn ngơ ! Thầy Minh dạy toán rất hay, nhưng Thầy không cao ráo lắm nên khi viết trên bảng đen chỉ viết được một nửa phần dưới của tấm bảng. GS Phạm Mạnh Cường dạy Sữ Địa, học trò nào vẽ hình bản đồ đẹp là được điểm to... Giáo Sư Bà Sáu dạy Anh Văn, đem cả con gái bà vào lớp học làm các cậu học trò xôn xao gây cản !

Hiệu trưởng Phạm Văn Lược rất khắc khe tinh thoả ông đứng ở cổng trường và xem xét từng cậu học trò một. Nếu áo quần dơ thì ông không cho vào trường phải trở về nhà thay áo quần sạch sẽ. Ông Lược còn kiểm soát cả bàn tay và móng tay của học trò. Khi Thầy Nguyễn Thanh Liêm lên làm hiệu trưởng có lẽ học sinh bớt căng thẳng hơn về vấn đề này, nhưng nhờ bị kiểm soát như vậy, sau này học trò ra đời có tư cách và phong thái tươm tất vì tiêu chuẩn của trường Pétrus Ký là đào tạo học sinh xuất sắc, thượng thặng cho đất nước Việt Nam.

Có lẽ nhờ đức độ và tài danh của Ngài Pétrus Trương Vĩnh Ký cộng thêm kỷ luật nghiêm chỉnh cùng với thành phần giáo sư thượng hạng biết huấn luyện học trò qua kỹ thuật « Vừa Học Vừa Vui » mà các học sinh thành công trong cuộc đời qua sự đào tạo, nắn gọt kỹ càng của các Giáo Sư như chỉ tiêu được đặt ra của trường qua hai câu đối trước cổng:

*Khổng Mạnh Cường Thường Tu Khắc Cốt
Tây Âu Khoa Học Yếu Minh Tâm*

Ngoài ra, trường Pétrus Ký còn là một trường hiếm có trên phương diện tình thân hữu giữa Thầy và Trò. Đôi khi Thầy gọi học trò bằng em như tình Anh đối với Em. Bao nhiêu kỷ niệm, bao nhiêu lòng tri ơn của tôi đối với ngôi trường Pétrus Ký và những vị Thầy kính yêu đã hết lòng đào tạo, dạy dỗ đám học trò đôi khi rất tinh nghịch và quí quái. Riêng Thầy Nguyễn Thanh Liêm nhờ những giờ học Việt Văn rất hào hứng với Thầy mà ngày nay tôi được người ta gọi tôi là « Nhạc Sĩ Kiều ». Đúng là không Thầy đó mà làm nên.

Quách Vĩnh Thiện

Paris, le 23 Mai 2010

quachvinhthien@gmail.com

<http://thienmusic.com>